

TAPIO

Metsäpolitiikkafoorumi kansallisen metsästrategian 2035 työvälineenä

Risto Päivinen

Henry Schneider

16.12.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

Risto Päivinen, Henry Schneider 2022, Metsäpolitiikkafoorumi kansallisen metsästrategian 2035 työvälineenä. Tapion julkaisu.

© Tapio Oy

Työn tilaaja: Maa- ja metsätalousministeriö

Sisällys

1	JOHDANTO.....	3
2	METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN TOIMINTA 2015–2022	3
2.1	PROJEKTISUUNNITELMA 2015.....	3
2.2	METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN AIHEET 2015–2022	4
2.3	METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN KONSEPTI (2018).....	4
3	METSÄPOLITIIKKAFOORUMISTA KÄYTY KESKUSTELU OHJAUSRYHMÄSSÄ.....	5
4	HAASTATTELUT	5
4.1	PROSESSI.....	6
4.2	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	6
4.3	TULOSTEN LAADUN ARVIOINTI	6
4.4	METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN VAIKUTTAVUUS.....	6
4.5	TEEMAN VALINTAPROSESSI JA YHTEISTYÖ KMS:N KANSSA	7
4.6	KMS:N TAVOITTEET METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN TEEMANA	7
4.7	MUUT NÄKÖKULMAT	8
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	8
5.1	METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN TOIMINTA 2015–2022	8
5.2	YLEISET KEHITTÄMISEHDOTUKSET	8
5.3	METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN KYTKEMINEN KMS:N TOTEUTUKSEEN	8
6	SUOSITUKSET	9
	MIKÄLI METSÄPOLITIIKKAFOORUMI JATKUU, SUOSITUKSEMME OVAT:.....	9
7	LIITTEET.....	10
7.1	LIITE 1 METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN JA KONSEPTI JA TOIMINTA	10
7.2	LIITE 2. METSÄPOLITIIKKAFOORUMIN OHJAUSRYHMÄSSÄ KÄYTYÄ KESKUSTELUA TEEMOJEN KÄSITTELYSTÄ 2017- 2022	12
7.3	LIITE 3: HAASTATTELUKYSYMYKSET	15
7.4	LIITE 4: HAASTATTELUJEN TULOKSET	18

1 Johdanto

Metsäpolitiikkafoorumi on Tapio Oy:n toteuttama projekti, jota on rahoittanut Metsämiesten Säätiö ja maa- ja metsätalousministeriö vuosina 2015–2022. Hankkeen tarkoituksena on tarjota joustava menettely, jolla tehdään vuosittain vaihtuvasta teemasta tieteellisen tiedon analyysi ja synteesi sekä laaditaan näiden perusteella politiikka- ja tutkimussuosituksia. Teemaa on käsitelty sen mukaan vaihtelevalla kokoonpanolla, johon on kuulunut tutkijoita ja käytännön toimijoita. Toimintaa on ohjannut aktiivinen ohjausryhmä, jonka kokoonpano on myös osittain vaihdellut käsiteltävän teeman mukaan.

Metsäpolitiikkafoorumissa ei ole käsitelty varsinaista teemaa vuonna 2022. Maa- ja metsätalousministeriö on tilannut Tapio Oy:ltä selvityksen siitä, miten Metsäpolitiikkafooriumia tulisi kehittää niin, että se toimisi paremmin Kansallisen metsästrategian toteuttamisen työvälineenä. Selvitystyön tulokset on koottu tähän raporttiin.

2 Metsäpolitiikkafoorumien toiminta 2015–2022

2.1 Projektisuunnitelma 2015

Metsäpolitiikkafoorumi sai rahoitusta vuonna 2015 Metsämiesten Säätiöltä. Foorumille laadittiin Tapion sisäinen projektisuunnitelma, jossa myös linjattiin toimintaa vuoteen 2018 asti. Foorumin tavoitteet määriteltiin seuraavasti:

- *Tämän hankkeen tavoite on vastata yllä olevaan haasteeseen¹ muodostamalla menettelytapa ja toimintamalli, jossa nopeasti ja joustavasti tunnistetaan metsäpolitiikan kysymyksiä, joihin tarvitaan tutkimustiedon taustatukea (olemassa oleva tutkimus) ja mobilisoidaan tutkimuksen/tutkijoiden hallussa olevan tiedon (ml. meneillään oleva ja julkaisematon tutkimus) koostaminen ja syntetisointi kyseessä olevaan kysymykseen vastaamiseksi.*
- *Hankkeissa analysoidaan kuhunkin valittuun/tunnistettuun ajankohtaiseen teemaan liittyvä tieteellinen tieto metsiin liittyvän politiikan ja elinkeinojen kannalta ja laaditaan synteesi sekä näihin perustuen hahmotellaan mahdollisia politiikkavaihtoehtoja seurauksineen.*
- *Nämä tuodaan keskusteluun suomalaisille päätöksentekijöille havainnollisessa ja helposti hyödynnettävässä muodossa. Aiheet valitaan yhdessä sidosryhmien kanssa siten, että aiheen lopullisen valinnan tekee hankkeen ohjausryhmä.*

Projektisuunnitelmassa kuvataan toteutusta seuraavasti: *”Analyysit toteutetaan siten, että kutakin teemaa varten kootaan kertaluontoinen tutkijoiden paneeli, joka tiivistää keskustelun kautta olemassa olevan tutkimustiedon teemasta. Paneelin johtajan ja sihteerin toimesta paneelin päätelmät ja osoittama tutkimustieto koostetaan lyhyeksi synteeksiksi ”policy brief” – eli raportiksi, joka julkaistaan Tapion Raportteja sarjassa. Tämän lisäksi tuotetaan kustakin teemasta suomen- ja englanninkieliset lyhyet diasetit.” Raportit ja diasetit julkaistaan Tapio Oy:n nettisivuilla.”*

Projektisuunnitelmassa kuvataan tulosten jalkauttamista seuraavasti: *”Tulokset tuodaan keskusteluun olemassa olevia rakenteita, kuten Metsäpäiviä, Päätäjien metsäakatemiaa ja muita vastaavia tilaisuuksia hyödyntäen.”*

¹ haaste, johon viitataan, on Metsämiesten Säätiön tilaamassa selvityksessä tehty arvio, jonka mukaan metsäalan tutkimuksen merkittävä ongelma on tutkimusten tehon hyödyntäminen. Selvityksessä ehdotetaan ongelman korjaamiseksi nopeita, kertaluontoisia tutkijapaneeleita.

Suunnitelman mukaan toimintaa jatkettaisiin samalla konseptilla vuosina 2016 ja 2017. Vuonna 2018 tehtäisiin suunnitelman mukaan toiminnan käynnistymisen ja vaikuttavuuden analysointi sekä tunnistettaisiin kehittämistarpeet ja täsmennetään/uudistetaan toimintakonsepti.

2.2 Metsäpolitiikkafoorumin aiheet 2015–2022

Metsäpolitiikkafoorumia rahoitti vuosina 2015–2017 Metsämiesten Säätiö. Vuonna 2017 osa rahoituksesta tuli maa- ja metsätalousministeriöltä, joka oli toiminnan ainoa rahoittaja vuodesta 2018 alkaen. Metsäpolitiikkafoorumin teemat ovat olleet seuraavia:

2015 Puun tarjonta yksityismetsistä
2016 Kestävää kasvua metsistä – tasapainoisesti tulevaisuuteen
2017 Metsien ekosysteemipalvelujen yhteensovittaminen
2018 Monimuotoisuuden turvaaminen talousmetsissä
2019 Suometsien kokonaisanalyysi
2020 Metsien terveys muuttuvassa ilmastossa
2021 Metsälogistiikka

Vuonna 2022 Metsäpolitiikkafoorumissa ei ole käsitelty uutta teemaa.

Vuonna 2019 toiminta muuttui niin, että parantuneen rahoituksen ansiosta voitiin tilata tutkijoilta ja asiantuntijoilta teemoihin liittyviä kirjallisuusselvityksiä aineiston analyysin ja synteessin tueksi. Lyhyen loppuraportin ja Policy Briefin liitteinä on julkaistu näihin selvityksiin perustuvia teknisiä raportteja.

2.3 Metsäpolitiikkafoorumin konsepti (2018)

Metsäpolitiikkafoorumin ohjausryhmä laati vuonna 2018 dokumentin ”Metsäpolitiikkafoorumi – konsepti ja toiminta” (liite 1) toiminnan evaluoinnin yhteydessä.

Foorumin tavoitteet esitetään samalla tavalla kuin Metsäpolitiikkafoorumin perustamisen aikaan määriteltiin. Konseptin mukaan Metsäpolitiikkafoorumin tavoite on:

- *edistää tutkimusnäyttöön perustuvaa metsä- ja ympäristöpolitiikkaa*
- *tieteellisen tiedon analysointi ja sen synteessin laadinta valitusta aiheesta*
- *politiikkasuositusten ja tutkimussuositusten laadinta*
- *tiedon tuominen keskusteltavaksi päätöksentekijöille havainnollisessa ja helposti hyödynnettävässä muodossa.*

Metsäpolitiikkafoorumin vaikuttavuuteen kiinnitetään huomiota dokumentissa:

- *Ohjausryhmä seuraa foorumin vaikuttavuutta säännöllisesti ja pyrkii edistämään suositusten toteutumista eri foorumeilla. Tällaisia foorumeita ovat mm. Kansallisen metsästrategian, biotalousstrategian ja muiden relevanttien strategioiden päivitykset, metsäneuvosto, tutkimuksen rahoitusohjelmat jne.*
- *Foorumin suosituksia tuodaan esille loppuseminaarissa ja muissa tilaisuuksissa sekä painetussa ja sähköisessä mediassa.*

3 Metsäpolitiikkafoorumista käyty keskustelu ohjausryhmässä

Metsäpolitiikkafoorumin ohjausryhmä on arvioinut kunkin teeman käsittelyä kokouksessaan loppuseminaarin jälkeen. Otteita kokousmuistioista, joihin sisältyy keskustelua viimeisimmistä teemoista, on liitteessä 2.

Ohjausryhmä on näissä keskusteluissa kiinnittänyt huomiota seuraaviin kehittämistarpeisiin:

- Tarve seurata, miten organisaatiot käsittelevät Metsäpolitiikkafoorumissa käsiteltyä teemaa jatkossa. Muutoksen aikaansaaminen jatkossa on itse kunkin organisaation asia. Foorumin toimintaan osallistuneet organisaatiot voivat hyödyntää foorumin tuloksia esimerkiksi konsortioiden muodostamisessa.
- On määriteltävä, mihin Metsäpolitiikkafoorumin prosessi loppuu ja milloin aiheen käsittely jatkuu muissa yhteyksissä. On tunnistettava Metsäpolitiikkafoorumin jälkeiset prosessit. Jatkohankkeissa vietään Metsäpolitiikkafoorumin tuloksia käytäntöön.
- Metsäpolitiikkafoorumin tuloksia voidaan hyödyntää metsänhoitosuosituksen kehittämisessä
- Käsitellyn teeman työstämisen vaikuttavuus on usein jäänyt epäselväksi. Vaikuttavuuden varmistaminen ei onnistunut. Vaikuttavuutta ei mitata pelkästään medianäkyvyytenä.
- Tietoisuus käsitellystä teemasta on lisääntynyt.
- Metsäpolitiikkafoorumin tavoite voitaisiin määritellä jo prosessin alussa. Vuoden mittaisella hankkeella on toisaalta vaikea saavuttaa välittömiä vaikutuksia.
- Käsitelty teema on usein esimerkki metsäalan aiheesta, josta ei tiedetä tarpeeksi. Asian eteenpäin vieminen vaatii käytäntöön menevää ohjeistusta.
- Seminaarin jälkeen olisi yleisesti hyvä tehdä yhteenveto siitä, mitä on saatu aikaiseksi ja mikä on ollut työn vaikuttavuus.

4 Haastattelut

Osana tätä hanketta haastateltiin Metsäpolitiikkafoorumin nykyisiä ja entisiä ohjausryhmän jäseniä, tutkijoita ja toimijoita. Haastatteluun kutsuttiin 28 henkilöä, joista 20 osallistui haastatteluun. Haastateltavat edustivat eri ryhmiä seuraavasti:

Käytännön toimija	7
Tutkimus	4
Tapio	2
Hallinto	6
Ympäristöjärjestö	1

Haastattelukysymykset oli ryhmitelty eri osa-alueisiin. Kysymyksiin kuului sekä numeerisesti arvioitavia asioita (asteikolla 1= huonoin, 5 = paras) että sanallisesti arvioitavia asioita. Koska haastateltavat olivat osallistuneet eri vaiheisiin Metsäpolitiikkafoorumin prosessissa, kaikkiin kysymyksiin ei saatu vastauksia kaikilta haastateltavilta. Jokaiseen haastatteluun oli varattu tunti ja joissakin tapauksissa ei käyty aikapulan vuoksi kaikkia kysymyksiä läpi.

Haastattelukysymykset ovat liitteessä 3. Haastattelutulokset ovat liitteessä 4. Tässä yhteydessä esitetään päähavainnot eri osa-alueista.

4.1 Prosessi

Prosessi sai haastateltavilta hyvän arvosanan (korkein pistekeskisarvo, 4,1). Prosessi tuottaa haastateltavien mielestä hyvän lopputuloksen. Korkein keskimääräinen arvosana annettiin ohjausryhmän toiminnalle yleensä (4,45) ja alhaisin loppuseminaarille (3,81). Myös teeman valinta prosessina sai verraten alhaisen arvosanan (3,85). Valittuja teemoja pidettiin sinänsä hyvinä ja Metsäpolitiikkafoorumien konseptiin sopivina.

Prosessin puutteena pidettiin sitä, että siihen ei sisälly riittävästi toimenpiteitä tulosten käytäntöön viemiseksi. Myös teeman valinnan prosessia tulisi joidenkin haastateltavien mielestä kehittää: enemmän yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja valinnan olisi perustuttava enemmän toimintaympäristön muutosten ennakkointiin.

Yhdessä haastattelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että prosessissa ei ole määritelty toimintatapaa, jos ohjausryhmäkäsittelyssä tai muussa yhteydessä ei päästä suosituksista tai muusta asiasta yhteisymmärrykseen.

Verraten raskasta, tieteeseen perustuvaa vuoden kestävästä prosessista pidettiin hyvänä, koska se tuottaa faktoihin perustuvan, uskottavan lopputuloksen. Toisaalta sinänsä raskas prosessi estää lyhempiä aikaisien teemojen käsittelyä.

4.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin Metsäpolitiikkafoorumiin konseptin (luku 2.3) pohjalta. Parhaat pisteet annettiin tavoitteelle ”Politiikkasuositusten ja tutkimussuositusten laadinta” (keskisarvo 4,3). Alhaisin arvosana tuli tavoitteelle ”tiedon tuominen keskusteltavaksi päätöksentekijöille havainnollisessa ja helposti hyödynnettävässä muodossa” (3,4).

Haastatteluissa tuotiin esille puutteet tulosten jalkauttamisessa. Tavoitteiden toteutumisen arviointia pidettiin myös vaikeana. Viestinnän merkitystä korostettiin ja esitettiin parannusehdotuksia tulosten viemiseksi käytäntöön (Liite 4).

4.3 Tulosten laadun arviointi

Tässä kohtaa pyydettiin arvioimaan Metsäpolitiikkafoorumien tuloksia (ohjausryhmätyöskentely, paneelit, suositukset, raportit + Policy Brief ja loppuseminari) toteutuksen laadun osalta.

Korkein pistekeskisarvo annettiin ohjausryhmälle (4,5) ja alhaisin loppuseminaarille (3,7). Tapahtumien teknistä toteutusta pidettiin hyvänä ja paneelien asiasisältöä mielenkiintoisena. Raportteja pidettiin laadukkaina ja faktoissa pysyvinä. Raporteille on ollut joissakin tapauksissa käyttöä myös loppuseminarin jälkeen. Puutteena nähtiin huono näkyvyys loppuseminaarille ja koko Metsäpolitiikkafoorumille. Verkkosivujen näkyvyyttä tulisi joidenkin haastateltavien mielestä parantaa.

4.4 Metsäpolitiikkafoorumien vaikuttavuus

Vaikuttavuudelle annettiin alhaisimmat pisteet. Koko osa-alueen pistekeskisarvo oli 3,75. Parhaat pisteet sai ”osallistumisen hyöty omasta näkökulmasta” (4,2) ja alhaisimmat ”vaikuttaminen metsäpolitiikkaan” (3,1).

Yleensä haastateltavat pitivät osallistumista Metsäpolitiikkafoorumin toimintaan hyödyllisenä omasta näkökulmasta ja raportteja hyödyllisinä omasta näkökulmasta. Kuitenkin joissakin haastatteluissa tuotiin esille, että esim. verkostoitumishyöty ei ole kovin suuri, koska samat ihmiset toimivat monessa muussakin yhteydessä. Käytännön toimijoista jotkut mainitsivat kuitenkin hyötynä sen, että foorumin toiminnan myötä on syntynyt uusia kontakteja tutkijoihin.

Metsäpolitiikkafoorumin vaikutusta politiikkaan, tutkimukseen ja kehittämis-/koulutusprojekteihin pidettiin vaikeasti arvioitavana, koska valitut teemat ovat muutenkin ajankohtaisia. ("Muna-kana" -problematiikka.) Aiemmissa osioissa esille tuotu tarve tulosten laajemmalle jalkauttamiselle tuotiin kuitenkin tässäkin kohtaa esille.

Tässä yhteydessä tuotiin myös esille tarve määritellä tarkemmin, mikä on kohderyhmä, johon halutaan Metsäpolitiikkafoorumin toiminnalla vaikuttaa.

4.5 Teeman valintaprosessi ja yhteistyö KMS:n kanssa

Kehittämistarpeita Metsäpolitiikkafoorumin ja Kansallisen metsästrategian toimenpanon yhteistoiminnan parantamiseksi tarkasteltiin ensin teeman valinnan kannalta. Kysymyksiin ei sisällynyt numeerisesti arvioitavia asioita.

Vastauksissa todettiin, että Metsäpolitiikkafoorumin teema voitaisiin valita yhteistyössä KMS:n sihteeristön kanssa tai että teeman valinta olisi kokonaan KMS:n sihteeristön tehtävä. Joissakin vastauksissa pohdittiin Metsäpolitiikkafoorumin ohjausryhmän ja Metsäneuvoston työvaliokunnan yhdistämistä, mutta tämä ei saanut kovin laajaa kannatusta.

Teeman valinnasta todettiin, että sen olisi perustuttava toimintaympäristön muutosten ennakointiin ja tehtävä laajassa yhteistyössä toimijoiden kanssa. Tässä yhteydessä tuotiin myös esille, että Metsäpolitiikkafoorumi vaatii pitkäjänteisyyttä ja sille olisi hyvä laatia 3–5 vuoden toimintasuunnitelma.

4.6 KMS:n tavoitteet Metsäpolitiikkafoorumin teemana

Tässä kohtaa käytiin läpi KMS:n luonnoksen 14 tavoitetta ja pyydettiin nimeämään niistä vähintään kolme, joiden aihepiiristä voisi löytyä Metsäpolitiikkafoorumille sopiva teema käsiteltäväksi.

Sopivimmiksi tavoitteiksi muodostui vastausten perusteella seuraavat:

Metsiin perustuva liiketoiminta monipuolistuu ja kasvaa (6 mainintaa)

Käännetään talouskäytössä olevien metsien monimuotoisuuskehitys elpymisuralle (6)

Aktiivinen ja monipuolistuva metsänhoito lisää metsän kasvua ja tukee ilmastonmuutoksen hillintää (5) ja

Laadukas tutkimus, kehittyvä paikkatieto ja tiedon käytettävyyys luovat vahvan tietopohjan päätöksenteolle ja ennakkoinnille (5)

Haastatteluissa todettiin, että tavoitteet ovat laajoja ja että ne olisi pilkottava pienempiin osiin sopivan Metsäpolitiikkafoorumin teeman löytämiseksi. Haastatteluissa tuli esille seuraavat aihepiirit: kannattavuus, ekosysteemipalvelut, tuhoriskit, kasvun lisääminen ja fossiilisten raaka-aineiden käytön korvaaminen. Todettiin, että osa näistä aihepiireistä on aikaisemmin ollut Metsäpolitiikkafoorumin teemana. Haastatteluissa myös pohdittiin, milloin aikaisemmin foorumissa käsitelty teema voitaisiin ottaa uudelleen Metsäpolitiikkafoorumin käsiteltäväksi.

4.7 Muut näkökulmat

Kaikki haastateltavat pitivät Metsäpolitiikkafoorumia tarpeellisena myös jatkossa. Kehittämistarpeita on esitetty ylempänä.

5 Johtopäätökset

Haastattelujen, alkuperäisen projektisuunnitelman ja ohjausryhmässä käytyjen keskustelujen perusteella teemme seuraavat johtopäätökset Metsäpolitiikkafoorumin tähänastisesta toiminnasta ja sen kehittämistarpeista:

5.1 Metsäpolitiikkafoorumin toiminta 2015–2022

- Prosessi, työn tulokset ja työn laatu ovat olleet hyviä
- Foorumin teeman valinta (osana prosessia) on onnistunut vaihtelevasti. Teeman valinnassa on kuitenkin yleensä onnistuttu, eli valituksi on tullut kriteerien mukaan relevantti teema
- Haastatteluissa nähtiin puutteita ennakoinnissa ja pitkän tähtäyksen suunnittelussa
- Suurimmat puutteet ovat tulosten jalkauttamisessa ja tuloksista viestimisessä
- Foorumin vaikuttavuutta on vaikea arvioida ("muna-kana").
- Metsäpolitiikkafoorumin profiili nojaa vahvasti sidosryhmäyhteistyöhön erotuksena muihin pa-
neeleihin yms.

5.2 Yleiset kehittämissuhteet

- Metsäpolitiikkafoorumille on tarvetta jatkossakin
- On mietittävä tarkemmin, kenelle tuotokset on tarkoitettu. Raportteja ja muuta viestintää on räätälöitävä kohderyhmän mukaan.
- Teeman valinnan prosessia on kehitettävä ottamalla sidosryhmiä mukaan keskusteluun.
- Teeman valintaan on hyvä ottaa mukaan toimintaympäristön muutoksen ennakointinäkökulma
- Tuloksista tiedottamista on parannettava. Haastatteluissa esitettiin hyviä vaihtoehtoja uusille viestintäkanaville.
- Konseptia on mietittävä uudelleen: onko mahdollista tarpeen mukaan käsitellä sopivaa teemaa lyhyemmän konseptin mukaan ("kahden kokouksen malli")
- Synteesissä on tuotava kansainvälinen näkökulma esille entistä enemmän.

5.3 Metsäpolitiikkafoorumin kytkeminen KMS:n toteutukseen

- Teeman valinta tarvitsee syötettä ulkoa: Metsäneuvoston työvaliokunta voisi valita teeman
- Dialogia pidettävä yllä KMS:n suuntaan
- Enemmistö haastateltavista haluaa Foorumille edelleen oman ohjausryhmän
- KMS:n kaikista tavoitteista löytyi foorumille sopiva teeman aihepiiri.
- Erityisesti seuraavista teemoista, jotka sisältyvät KMS:n tavoitteisiin, voisi löytyä Metsäpolitiikkafoorumille sopiva teema: metsiin perustuva liiketoiminta, kasvu, ilmasto/tuhonkestävyys ja monimuotoisuus.
- KMS:n teemat vaativat tiivistämistä foorumin teemoiksi. Esimerkiksi tavoite "*Metsiin perustuva liiketoiminta monipuolistuu ja kasvaa*" voisi olla "*Markkinahintojen määrittäminen ekosysteemipalveluille*" ja tavoite "*Aktiivinen ja monipuolistuva metsänhoito lisää metsän kasvua ja tukee ilmastonmuutoksen hillintää*" voisi keskittyä metsänjalostusteemaan.

6 Suositukset

Suosituksemme Metsäpolitiikkafoorumin kehittämiseksi jatkossa ovat:

1. Metsäpolitiikkafoorumin **prosessi säilyy nykyisen kaltaisena** seuraavilla lisäyksillä.
2. Teeman valinta perustuu **sidosryhmäkeskusteluun**, jossa kiinnitetään erityistä huomiota toimintaympäristön **muutosten ennakointiin**. Foorumin ohjausryhmä konsultoi metsäneuvoston työvaliokuntaa teemojen valinnassa.
3. Selvitetään myös mahdollisuudet **lyhyempiäaikaisiin** selvityksiin Metsäpolitiikkafoorumin puitteissa.
4. Metsäpolitiikkafoorumin vaikuttavuutta parannetaan lisäämällä prosessiin tulosten julkistamisen jälkeinen **tiedotussuunnitelma** ja (teeman mukaan) suositukset tulosten käytäntöön viemiseksi, eli esimerkiksi laatimalla politiikka- ja tutkimussuosituksen lisäksi suosituksia käytännön metsätaloudelle. Näille varataan suunnitteluvaiheessa riittävästi resursseja.

7 Liitteet

7.1 Liite 1 Metsäpolitiikkafoorumin ja konsepti ja toiminta

Metsäpolitiikkafoorumi

Konsepti ja toiminta

Ohjausryhmä käsitellyt 2.5.2018

Päivitetty 30.1.2019/ Henry Schneider

Metsäpolitiikkafoorumin tavoitteena on edistää tutkimusnäyttöön perustuvaa metsä- ja ympäristöpolitiikkaa. Foorumissa analysoidaan tieteellinen tieto ajankohtaisista aiheista ja laaditaan synteesi sekä politiikkavaihtoehtoja. Nämä tuodaan keskusteltavaksi päätöksentekijöille havainnollisessa ja helposti hyödynnettävässä muodossa.

Tausta ja konsepti

Tieteellisten tutkimustulosten hyödyntämisen tarve politiikkaohjauksen ja käytännön toiminnan tukena tunnustetaan laajalti. Metsäalalla tavoite tuoda politiikan, käytännön ja tieteen toimijoita lähemmäksi toisiaan on kirjattu tärkeimpiin kansallisiin ja kansainvälisiin julkilausumiin ja strategioihin, ml. Euroopan metsäministerikonferenssi (Forest Europe 2015), EU:n metsästrategia (2014), Suomen metsästrategia (2015) ja Suomen biotalousstrategia (2014).

Tutkimuksen rahoittajat velvoittavat tutkijat kiinnittämään raportoinnissa entistä enemmän huomiota tulosten hyödyntämiseen käytännössä ja politiikassa. Monet tutkijat ovat ansiokkaasti ottaneet roolin viestinviejinä politiikkaan ja mediaan. Myös erilaisia foorumeita on jo käytössä tieteen, käytännön ja politiikan vuorovaikutukseen.

Metsäpolitiikkafoorumi on kevyt ja joustava tapa mobilisoida tutkijaresursseja ja asiantuntijoita ilman uusien pysyvien rakenteiden luomista. Foorumin keskeisiä elementtejä ovat tutkimustiedon synteesi sekä prosessin ajan kestävä metsätalouden eri osapuolten dialogi metsäpoliittisista linjauksista ja tutkimustarpeista.

Foorumin aiheet valitaan yhdessä sidosryhmien ja päätöksentekijöiden kanssa. Analyysiä varten kootaan kertaluonteiset tutkija- ja asiantuntijapaneelit, jotka käyvät keskustelua sihteeristön laatiman raporttiluonnoksen pohjalta. Foorumin tulokset tiivistetään muutamaaan metsä- ja ympäristöpoliittiseen suositukseen sekä näitä tukeviin tutkimusaiheisiin.

Foorumin teemat

Teeman valinnassa otetaan huomioon seuraavat näkökulmat:

1. Metsään liittyvän politiikan kannalta relevantti ja ajankohtainen aihe. Sellainen joka on tulossa käsiteltäväksi joko kansallisella tai Euroopan tasolla niin, että foorumin tulokset saadaan mukaan keskusteluun. Aiheen liittymisen Kansalliseen metsästrategiaan tai muihin metsäsektorille relevantteihin strategioihin katsotaan eduksi.
2. Aiheesta on olemassa tutkimusta, josta synteessin muodostaminen tuo uutta kokonaisvaltaista näkökulmaa keskusteluun.
3. Aiheen koko sopii foorumin ajallisiin ja muihin resursseihin. Tarpeeksi iso ollakseen relevantti, tarpeeksi pieni ollakseen tehtävissä.
4. Aiheeseen on erilaisia näkökantoja jolloin tutkimussynteesi ja foorumin dialogiprosessi auttavat yhteisen näemyksen löytämisessä sekä erilaisten näkökulmien ymmärtämisessä.

Ohjausryhmä

Ohjausryhmässä on edustettuna metsäpolitiikan, elinkeinojen ja tutkimuksen syvälinen tuntemus keskeisiltä hallinnonaloilta, metsän tuottajista, metsäteollisuudesta sekä metsän- ja metsäympäristön tutkimuksesta. Ohjausryhmään kuuluu yhteensä 10-12 pysyvää jäsentä. Ryhmä täydentää itseään tarvittaessa ja voi kutsua teemakohtaisia asiantuntijajäseniä.

Ohjausryhmän tehtävänä on tunnistaa aihealueet, joista tuotetaan tutkimustiedon analyysi ja synteesi kunkin ajankohdan tarpeiden mukaan. Ryhmä myös hyväksyy foorumin lopulliset politiikka- ja tutkimussuositukset. Ryhmän jäsenet pyrkivät edistämään foorumin suosituksia metsäpolitiikan eri prosesseissa.

Paneelit

Paneelit ovat keskeinen osa foorumin toimintaa. Niissä laajennetaan dialogiin osallistuvaa asiantuntijoiden joukkoa. Tutkijapaneelissa arvioidaan sihteeristön ohjausryhmän linjausten mukaisesti kokoamaa tutkimuksen analyysiä, sen kattavuutta ja painotuksia sekä kehitetään sihteeristön alustavaa synteesiä. Asiantuntijapaneelissa käytännön toimijat ja tutkijat työستävät yhdessä edelleen politiikkasuosituksia ja tutkimusaiheita sihteeristön luonnoksen perusteella. Paneelien osallistujamäärä on tyypillisesti 20-30 tutkijaa tai asiantuntijaa.

Seuraavassa kaaviossa on foorumin kuukausittainen **tavoiteaikataulu**.

KK 1	KK 2-4	KK 4-5	KK 5-6	KK 6-7	KK 8
Metsäpoliittisesti ajankohtaisen teeman valinta	Tutkimusaiheiston koostaminen	Tutkijapaneeli Synteesi tutkimuksesta	Asiantuntijapaneeli Alustavat suositukset tutkijoiden ja käytännön toimijoiden yhteistyönä	Paneelien tulosten jalostaminen ja tiivistäminen loppuraporttiin	Loppuseminaari

Sihteeristö

Foorumin sihteeristö toimii Tapio Oy: ssä. Sihteeristön tehtävänä on laatia prosessin kuluessa raporttiluonnoksia ja lopulta itse raportti ja mahdolliset tiivistelmät. Sihteeristö huolehtii foorumin prosessin aikataulutuksesta. Sihteeristö kerää myös luonnoksia tuleviksi teemoiksi ja pitää yllä foorumin sivustoa ja kokoaa sinne raportit ja paneelien esitykset yleisesti saataville.

Vaikuttaminen

Ohjausryhmä seuraa foorumin vaikuttavuutta säännöllisesti ja pyrkii edistämään suositusten toteutumista eri foorumeilla. Tällaisia foorumeita ovat mm. Kansallisen metsästrategian, biotalousstrategian ja muiden relevanttien strategioiden päivitykset, metsäneuvosto, tutkimuksen rahoitusohjelmat jne.

Foorumin suosituksia tuodaan esille loppuseminaarissa ja muissa tilaisuuksissa sekä painetussa ja sähköisessä mediassa.

Rahoitus

Metsäpolitiikkafoorumia rahoitti 2015-2017 Metsämiesten säätiö, ja vuodesta 2017 rahoituksesta on vastannut Maa- ja metsätalousministeriö. Sihteeristö ja ohjausryhmä tutkivat lisärahoitusmahdollisuuksia.

7.2 Liite 2. Metsäpolitiikkafoorumin ohjausryhmässä käyty keskustelua teemojen käsittelystä 2017- 2022

MPF 2021

Metsälogistiikka-teeman käsittelyn arviointia

Henry Schneider esitteli 10.2.2022 järjestetyn loppuseminaarin antia ja kävi laajemmin läpi Metsälogistiikka-teeman käsittelyä Metsäpolitiikkafoorumissa.

Metsälogistiikka-teemasta tuotiin esille seuraavia näkökohtia:

- Venäjän aloitettua sodan Ukrainassa toimintaympäristö on muuttunut radikaalisti tilanteesta, joka vallitsi raportin kirjoittamisen aikaan: polttoaineiden hinnat, puun tuonti venäjältä, Saimaan kanavan käytön loppuminen, leikkaukset tiestön ylläpidon rahoituksessa ym.
- Digitalisaatio olisi voinut olla vielä selvemmin esillä: esim. luontoarvot, hiilivirtojen mittaaminen, kaukokartoitustekniikan kehitys jne. Todettiin kuitenkin, että digitalisaatioon liittyviä suosituksia lisättiin maaperäosioon. Digitalisaatio oli myös vahvasti esillä toisessa asiantuntijapaneelissa.
- Digitalisaatio voisi olla Metsäpolitiikkafoorumin teemana foorumin mahdollisesti jatkuessa.
- Logistiikkateema on toiminut KMS:n tukena. Teema oli hyvin valittu. Raportti on hyvä työkalu KMS:n valmistelussa.

Loppuseminaarissa tuotiin esille, että Metsäpolitiikkafoorumin yhteydessä on voitu keskustella aiheesta hyvässä hengessä eri tahojen kanssa.

MPF 2020

Metsien terveys muuttuvassa ilmastossa: arviointikeskustelu teeman käsittelystä

Ohjausryhmä keskusteli ”Metsien terveys muuttuvassa ilmastossa” -teeman käsittelystä Metsäpolitiikkafoorumissa. Tuotiin esille seuraavia näkökulmia prosessista ja

Prosessi:

- prosessi on ollut hyvä MMM:n näkökulmasta. Tilaisuudet ovat olleet hyviä ja mielenkiintoisia, ovat antaneet uutta faktaa ja näkökulmia. Aihepiiri on ajankohtainen
- Prosessi oli uskottavaa, vrt. lähdeluettelo.
- Työskentely oli asiantuntevaa.
- Prosessi oli mielenkiintoinen. Asiantuntijat korostavat usein omaa asiantuntemustaan, mikä vaatii näkemystä vetäjiltä.
- Toimiva prosessi, jota kannattaa pitää yllä. Huoli metsien terveydestä Suomessa on todella pientä verrattuna esim. Ruotsiin. Metsäpolitiikkafoorumi on ainutlaatuinen prosessi, myös verrattuna esim. Ruotsiin.
- Prosessi on vaikuttanut hyvältä, onnittelut toteuttajille
- Prosessi kehittynyt eri foorumeiden aikana. Mikä voisi olla seuraava kehityssaskel?
- MMM on tilaajana tyytyväinen prosessiin.

Lopputulos:

- Tietoisuus metsätuhoasioista on lisääntynyt. Metsäpolitiikkafoorumin tavoite voitaisiin määrittellä jo prosessin alussa. Vuoden mittaisella hankkeella on toisaalta vaikea saavuttaa välitömiä vaikutuksia.
- On syytä seurata, miten organisaatiot käsittelevät teemaa jatkossa.
- Teemaa voidaan edistää jatkossa MHS-uusimisprosessin kautta.

Tiivis loppuraportti toimii. Muutoksen aikaansaaminen on itse kunkin organisaation asia. Rahoitusta erilaisille kehittämishankkeille on jatkossa saatavilla.

MPF 2019

Suometsien kokonaisanalyysi: tilannekatsaus ja teeman käsittelyn arviointia

Kerrattiin Suometsien kokonaisanalyysien tapahtumat, tuotokset ja arvioitavat asiat etukäteen lähetetyn aineiston pohjalta.

Keskustelussa tuotiin esille seuraavia seikkoja:

Positiivista oli:

- Teeman valinta
- Kokonaisnäkökulman korostaminen
- Kentän mielenkiinto aiheeseen lisääntyi
- Metsäpolitiikkafoorumin tulokset tulevat näkymään alueellisissa metsäohjelmissa
- Vaikutusmatriisi on tärkeä foorumin tulos
- Foorumin toimintaan osallistuneet organisaatiot voivat hyödyntää foorumin tuloksia esimerkiksi konsortioiden muodostamisessa
- Kirjallisuuskatsauksiin ym. käytetty lisäpanostus johti hyvään lopputulokseen
- Foorumin raporttirakenne (tekniset paneelikohtaiset raportit) + loppuraportti oli hyvä
- Metsäpolitiikkafoorumin tuloksia voidaan hyödyntää metsänhoitosuosituksen kehittämisessä.

Kehittämiskohteina ja jatkotoimenpiteinä mainittiin:

- Suometsien kokonaisanalyysin vaikuttavuus jäi kysymykseksi
- Vaikuttavuuden varmistaminen ei onnistunut
- Vaikuttavuutta ei mitata pelkästään medianäkyvyytenä
- Vaikuttavuuden varmistamisen päävastuu on maa- ja metsätalousministeriöllä
- Miten Suometsien kokonaisanalyysin tulokset saadaan käytäntöön?
- On määriteltävä, mihin Metsäpolitiikkafoorumin prosessi loppuu ja milloin aiheen käsittely jatkuu muissa yhteyksissä. On tunnistettava Metsäpolitiikkafoorumin jälkeiset prosessit. Jatkohankkeissa viedään Metsäpolitiikkafoorumin tuloksia käytäntöön
- Suometsien kokonaisanalyysi on esimerkki metsäalan aiheesta, josta ei tiedetä tarpeeksi. Asian eteenpäin vieminen vaatii käytäntöön menevää ohjeistusta.

MPF 2018 (varsinaista arviointikeskustelua ei käyty)

Metsäpolitiikkafoorumi 2018, loppuseminaari

Loppuraportti ja sen tiivistelmä sekä seminaarin esitykset löytyvät netistä. Seminaarissa oli paikalla noin 30 henkeä, sekä tutkijoita että käytännön toimijoita.

Keskustelussa loppuseminaarista tuotiin esille seuraavia asioita:

- Valtaosa seminaarin osallistujista oli ”sisällä” aiheessa. Myös teeman ulkopuolisia (”tietämättömiä”) henkilöitä olisi hyvä saada yleisesti tällaisiin seminaareihin mukaan.
- Osallistujat olivat tyytyväisiä seminaariin, seminaarissa syntyi aktiivista keskustelua.
- Seminaarissa syntyi terminologiasta (kuollut puu vs. lahopuu) epäselvyyttä, seurauksena loppuraporttiin lisättiin alaviite (dead wood kv. mittari).
- Seminaarin jälkeen olisi yleisesti hyvä tehdä yhteenveto, mitä on saatu aikaiseksi ja mikä on ollut työn vaikuttavuus.
- Prosessia kannattaa jatkaa, sillä aihe edelleen kipeään ajankohtainen, mm. miksi monimuotoisuuden köyhtyminen ei ole Suomessa pysähtynyt. Etenkin ehdotuksia, joilla muutetaan olemassa olevia rakenteita ja toimintaketjuja, tulisi viedä eteenpäin; esim. verotus, lainsäädännön kehittäminen, haitallisten tukien poistaminen jne.

Seminaarissa todettiin, että ympäristöjärjestöjen edustajia ei ollut paikalla (vaikka oli kutsuttu). Ympäristöpuolelta toivottiin laajempaa osallistumista.

7.3 Liite 3: Haastattelukysymykset

Metsäpolitiikkafoorumin kehittäminen
Haastattelukysymykset
28.11.2022

1. Yleistä

Haastattelujen tavoitteena on kerätä kokemuksia Metsäpolitiikkafoorumin toiminnan tuloksista seitsemän vuoden ajalta sekä luoda kuva keinoista, joiden avulla Metsäpolitiikkafoorumi voidaan kytkeä tiiviimmin Kansallisen metsästrategiaan, niin että foorumi tukee strategian toimeenpanoa.

Esitämme väittämiä, johon pyydetään vastaamaan asteikolla 1= täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=siltä väliltä, 4=jokseenkin samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä. Jos et ole osallistunut johonkin tapahtumaan tms., jota kysymys koskee tai et pysty vastaamaan kysymykseen, voit vastata "0". Joihinkin kysymyksiin pyydämme avoimia vastauksia.

2. Metsäpolitiikkafoorumin prosessi

Metsäpolitiikkafoorumin prosessi on määritelty ohjausryhmässä. Foorumissa teeman käsittelyn kesto on ollut noin 10–12 kk ja se on edennyt seuraavan kaavion mukaan. Työtä ohjaa ja tukee koko prosessin ajan ohjausryhmä. Perustele vastauksesi.

Metsäpoliittisesti ajan-kohtaisen teeman valinta	Tutkimus-aineiston kokoaminen	Tutkija- tai asiantuntija-paneeli(t) Synteesi tutkimuksesta	Sidosryhmäpaneeli Alustavat suositukset tutkijoiden ja käytännön toimijoiden yhteistyönä	Paneelien tulosten jalostaminen ja tiivistäminen loppuraporttiin	Loppuseminaari
--	-------------------------------	---	--	--	-----------------------

2.1 Metsäpolitiikkafoorumin prosessi tuottaa uskottavan lopputuloksen. (0–5)

2.2 Metsäpolitiikkafoorumin prosessi on tehokas. (0–5)

2.3 Ovatko kaikki vaiheet tarpeellisia? _____

2.4 Puuttuuko prosessista jotain, mitä? _____

2.5 Jos olet itse osallistunut johonkin prosessiin vaiheeseen, onko prosessi ollut mielestäsi onnistunut?

2.5.1 ohjausryhmä yleensä (0–5)

2.5.2 ohjausryhmä: teeman valinta (0–5)

2.5.3 tutkija/asiantuntijapaneeli (0–5)

2.5.4 sidosryhmäpaneeli (0–5)

2.5.5 loppuseminaari (0–5)

2.6 Mitä parantaisit prosessissa? _____

3. Metsäpolitiikkafoorumin tavoitteet ja tulokset

3.1 Metsäpolitiikkafoorumin tavoitteet luetellaan alla. Arvioi jokaisen tavoitteen kohdalla, onko tavoite saavutettu (1=ei ollenkaan, 2=vain osittain, 3=noin 50 %:sesti, 4=hyvin, 5=erinomaisesti)

Metsäpolitiikkafoorumin tavoitteena on

- edistää tutkimusnäyttöön perustuvaa metsä- ja ympäristöpolitiikkaa (0–5)
- tieteellisen tiedon analysointi ja sen synteesin laadinta valitusta aiheesta (0–5)
- politiikkasuositusten ja tutkimussuositusten laadinta (0–5)

- tiedon tuominen keskusteltavaksi päätöksentekijöille havainnollisessa ja helposti hyödynnettävässä muodossa (0–5)

3.2 Metsäpolitiikkafoorumin tuotokset luetellaan alla. Arvioi jokaisen kohdalla tuloksen laatua ja käyttökelpoisuutta asteikolla 1-5 (1=huono, 2=melko huono, 3=ei hyvä eikä huono, 4=hyvä, 5=erinomainen. Ota huomioon tuloksen laatu, selkeys ja käyttökelpoisuus.

Metsäpolitiikkafoorumin tuloksia ovat

- ohjausryhmätyöskentely ja sen tuomat lisätiedot foorumin aiheesta sekä muut hyödyt (0–5)
- asiantuntija- ja sidosryhmäpaneelit: esitykset tapahtumissa ja niistä viestiminen, muun muassa tapahtumien verkkosivut (0–5)
- politiikkasuositukset ja tutkimussuositukset (0–5)
- raportit: loppuraportti ja tekniset raportit, Policy Brief (0–5)
- loppuseminaari (0–5).

3.3 Miten tuloksia (ohjausryhmätyöskentelyä, paneeleja, raportteja, loppuseminaaria) voisi kehittää niiden laadun parantamiseksi? _____

3.4 Muita näkökulmia: _____

4. Metsäpolitiikkafoorumin vaikuttavuus

4.1 Metsäpolitiikkafoorumiin osallistuminen on ollut minulle hyödyllinen verkostoitumisen näkökulmasta (0–5)

4.2 Metsäpolitiikkafoorumin tuotokset (raportit, paneelit esitelmineen...) ovat olleet minulle hyödyllisiä (0–5)

4.3 Metsäpolitiikkafoorumissa laaditut politiikkasuositukset ovat vaikuttaneet metsäpolitiikkaan (0–5)

4.4 Metsäpolitiikkafoorumissa tunnistetut tutkimustarpeet ja siinä laaditut tutkimussuositukset ovat vaikuttaneet tutkimuksen aiheisiin (0–5)

4.5 Metsäpolitiikkafoorumi on vaikuttanut erilaisiin kehittämis- ja koulutushankkeisiin yms. (0–5).

4.6 Muita näkökulmia: _____

5. Metsäpolitiikkafoorumin kehittäminen kansallisen metsästrategian työvälineenä

Metsäpolitiikkafoorumin kehittämisen yhtenä tavoitteena on sen muuttaminen niin, että se tukisi paremmin Kansallisen metsästrategian toimeenpanoa.

5.1. Tähän asti foorumissa käsiteltävän teeman on valinnut Metsäpolitiikkafoorumin ohjausryhmä, usein projektiryhmän (sihteeristön) aloitteesta. Onko syytä muuttaa teeman valintatapaa Metsäpolitiikkafoorumin ja KMS:n parempaa integrointia varten? _____

5.2 KMS:n tavoitteita on 14 kpl, ryhmiteltynä 4 päämäärän alle. Mitkä kolme tavoitetta ovat sellaisia, että niihin liittyvä teema sopisi Metsäpolitiikkafoorumissa käsiteltäväksi lähivuosina?

Päämäärä 1: Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla

1. Metsiin perustuva liiketoiminta monipuolistuu ja kasvaa
2. Proaktiivinen ja tehokas yhteistyö sekä vaikuttaminen EU- ja kansainvälisissä prosesseissa tukevat metsäalan toimintaedellytyksiä
3. Sujuva hallinto ja toimiva infra luovat ennakoitavan ja kannustavan toimintaympäristön
4. Toimivat markkinat turvaavat raaka-aineiden ja palveluiden saatavuuden

Päämäärä 2: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä

5. Metsien käyttö on tavoitteellista ja se perustuu tietoon sekä metsänomistajien aktiivisiin päätöksiin

6. Aktiivinen ja monipuolistuva metsänhoito lisää metsän kasvua ja tukee ilmastonmuutoksen hillintää
7. Metsänomistajille ja toimijoille suunnatut palvelut sekä kannusteet tukevat aktiivista, kestävää ja monipuolista metsien käyttöä, huomioiden maakunnalliset erityispiirteet
8. Metsien tarjoamat ekosysteemipalvelut lisäävät ihmisten hyvinvointia ja luovat uusia ansaintamahdollisuuksia

Päämäärä 3: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

9. Käännetään talouskäytössä olevien metsien monimuotoisuuskehitys elpymisuralle
10. Vahvistetaan metsien ilmastokestävyyttä ja hallitaan tuhoriskejä
11. Hallitaan metsätalouden aiheuttamia ympäristöriskejä

Päämäärä 4: Vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla

12. Laadukas tutkimus, kehittyvä paikkatieto ja tiedon käytettävyys luovat vahvan tietopohjan päätöksenteolle ja ennakkoinnille
13. Metsäalan osaaminen on monipuolista, vastaa muuttuviin tarpeisiin ja hakeutuminen metsäalan ammatteihin kasvaa
14. Viestintä ja vuorovaikutus lisäävät metsien käytön, metsäympäristön ja metsäkulttuurin ymmärrystä yhteiskunnassa ja erityisesti nuorten keskuudessa

5.3. Muita ehdotuksia Metsäpolitiikkafoorumin teemaksi? _____

5.4. Miten Metsäpolitiikkafoorumin prosessia tulisi kehittää **sen paremmaksi yhteensovittamiseksi Kansalliseen metsästrategiaan?** _____

6. Muita näkökulmia Metsäpolitiikkafoorumista?

6.1. Onko Metsäpolitiikkafoorumille tarvetta jatkossa?

6.2. Vapaamuotoisia kommentteja _____

7.4 Liite 4: Haastattelujen tulokset

Kuvat 10, 12, 14 ja 16: pylväät tarkoittavat kunkin osa-alueen pistekeskisarvoa. Viivat tarkoittavat osa-alueittain korkeinta ja alhaisinta pistemäärää. Pisteet tarkoittavat niiden vastausten lukumäärää, jossa on haastateltava on pystynyt arvioimaan asiaa numeerisesti.

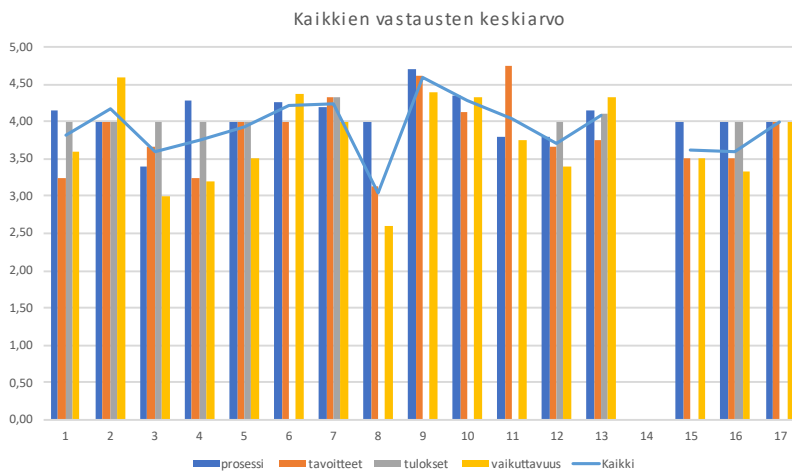
Haastattelujen tuloksia

Haastatteluja yhteensä	20		
Haastattelupyynnöitä	28	Entinen ohrynjäsen	5
Ei vastaustatai kieltäytyi	8	Ei mukanaohryssä	8
Käytännön toimija	7	Nykyinen ohrynjäsen	7
Tutkimus	4		
Tapio	2		
Hallinto	6		
Ympäristöjärjestö	1		

8

TAPIO

Vastaajakohtaiset arviot

Käytännön toimija	3,73
Tutkija	3,93
Tapio	4,18
Hallinto	3,92

Entinen ohrynjäsen	3,97
Ei ohryssä	3,73
Nykyinen ohrynjäsen	4,07

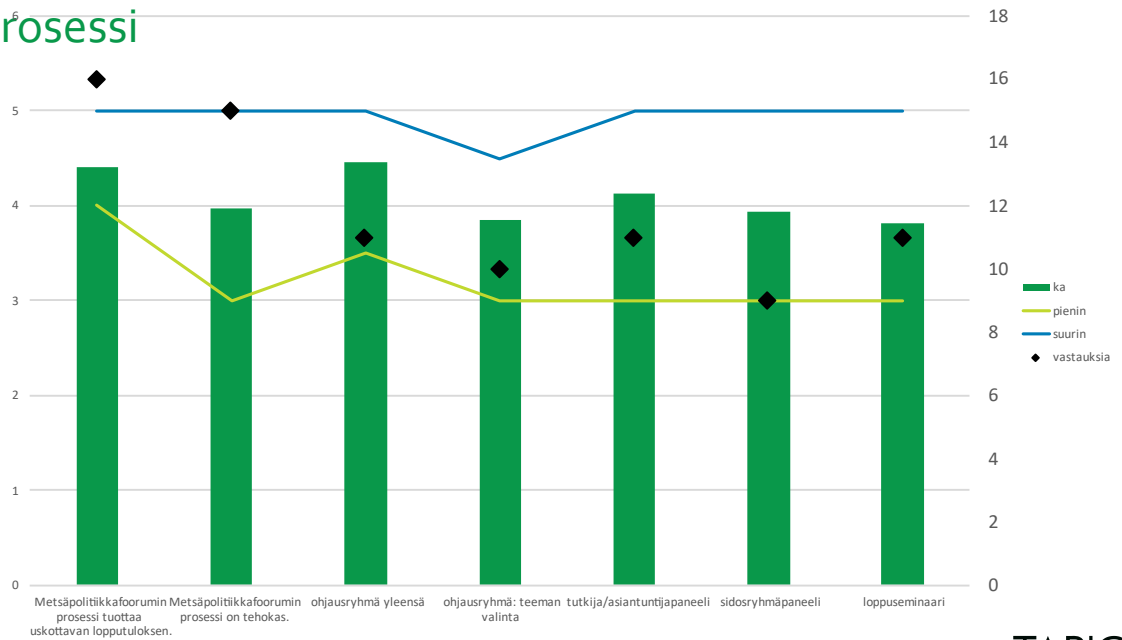
pienin	3,05
suurin	4,59

Osa-alueittain (kaikkien vastausten keskiarvo)	
prosessi	4,10
tavoitteet	3,84
tulokset	4,04
vaikuttavuus	3,75

9

TAPIO

Prosessi

10

TAPIO

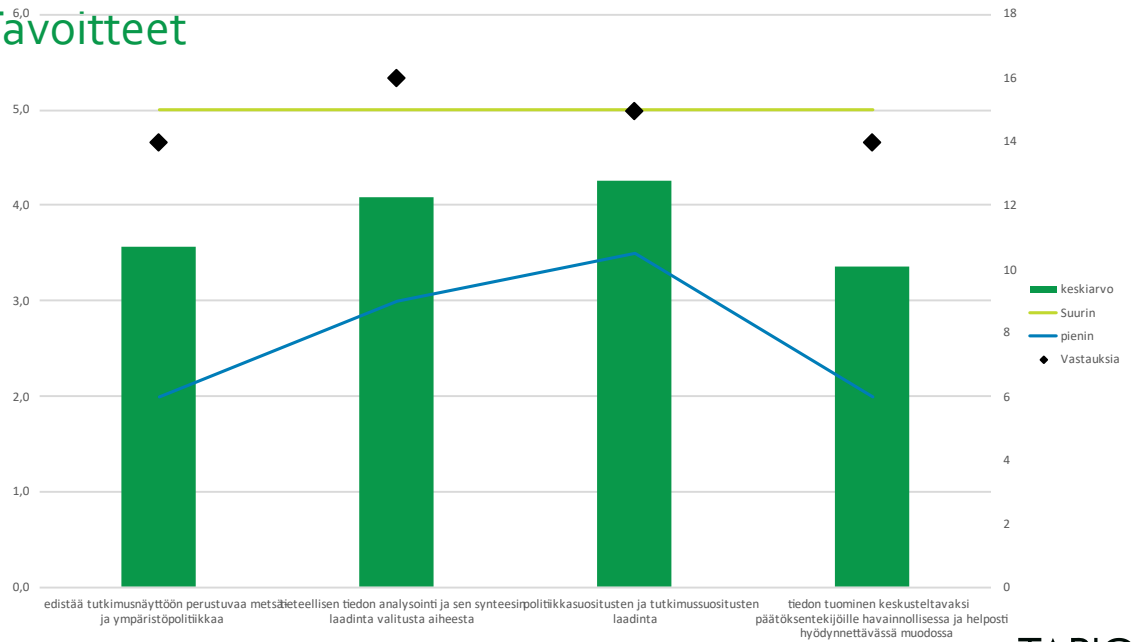
Prosessi: kommentteja

- Prosessi on hyvä ja uskottava, ei ole muuta vastaavaa. Aikataulut pitäneet
- Raskas prosessi tuo uskottavuutta. Toisaalta joskus tarvittaisiin tuloksia nopeammin
- Teeman valinta ratkaiseva. Teemoja on kahdenlaisia: pitkävaikutteisempi tai lyhytkestoinen ”kahden kokouksen malli”.
- Aineiston keruu: miten kerätä muuta kuin tutkimustietoa? Onnistui kuitenkin logistiikkateemassa.
- Mitä tehdään, kun prosessi käyty läpi? Käytäntöön vienti, jälkiseuranta? Alueellisia tilaisuuksia? Alueelliset metsäneuvostot
- Tarvitaan käytännön suosituksia (practical implication)
- Sidosryhmäyhteistyö erottaa esim. LUKEn ja EFIn synteeseistä. Pysyttävä neutraalina verrattuna muihin paneelisiin.
- Kansainvälistä näkökulmaa enemmän
- Miten prosessissa hallitaan eriävät mielipiteet?
- Voisiko käydä kahdenvälisiä keskusteluja joidenkin sidosryhmien kanssa?
- Onko ”Metsäpolitiikkafoorumi” sopiva nimi prosessille?
- Mikä on jatkosuhde tiedepaneeliin? Voisiko Metsäpolitiikkafoorumi käsitellä sen tuloksia?

11

TAPIO

Tavoitteet

12

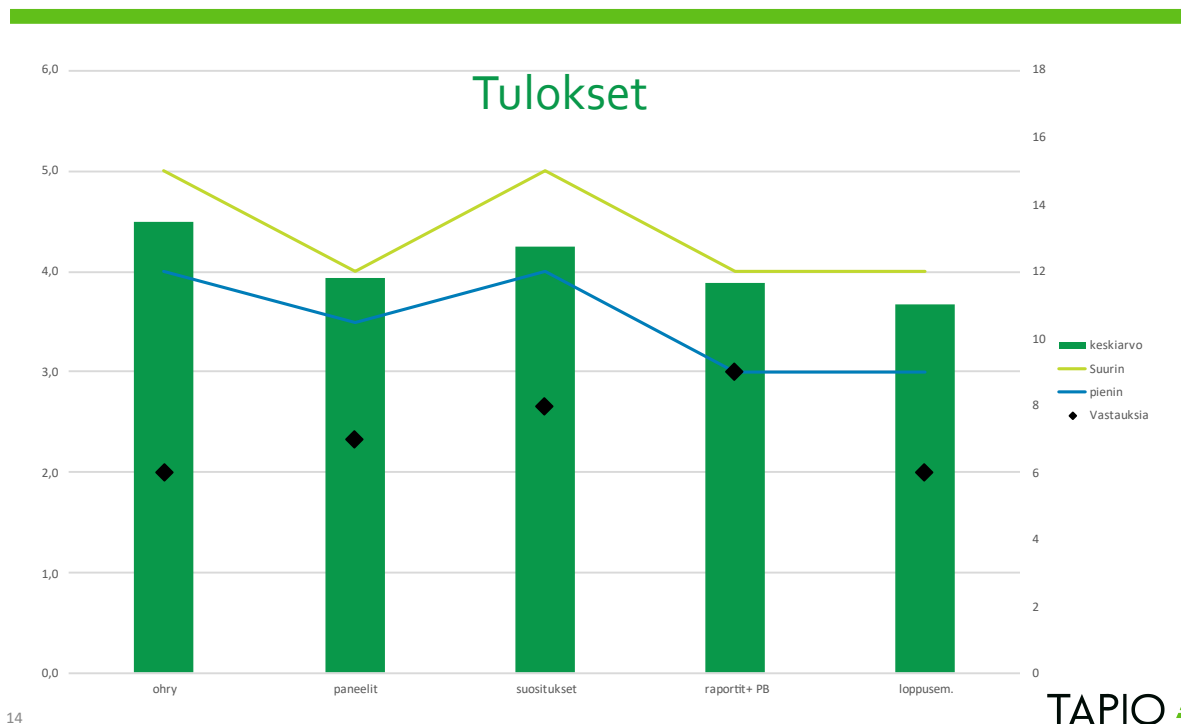
TAPIO

Tavoitteet - kommentteja

- Tavoitteiden saavuttaminen vaikea todentaa
- Lopputulos riippuu paljon osallistuvista tutkijoista (kiusaus oman tutkimusaiheen "mainostamiseen")
- Mikä on kohderyhmä "edistämiseksi"?
- Viestinnän merkitys tavoitteiden saavuttamiselle. Vierailut organisaatioissa yksi mahdollisuus. Onko selvitetty parhaita mahdollisia keinoja?
- Synteessissä ei tuotettu uutta tieteellistä tietoa. Tutkimusnäytön tarpeellisuuden korostaminen hyvä
- Suositukset hyviä. Vaikutusmatriisi erinomainen.
- Ehdotuksia tiedon jakeluun: seminaari maa ja metsätalousvaliokunnalle. Tutkas-seura. Metsäneuvosto, työvaliokunta. Retkeily
- Tavoitteet ovat varmaankin toteutuneet, mutta miten se näkyy toimijoille?

13

TAPIO

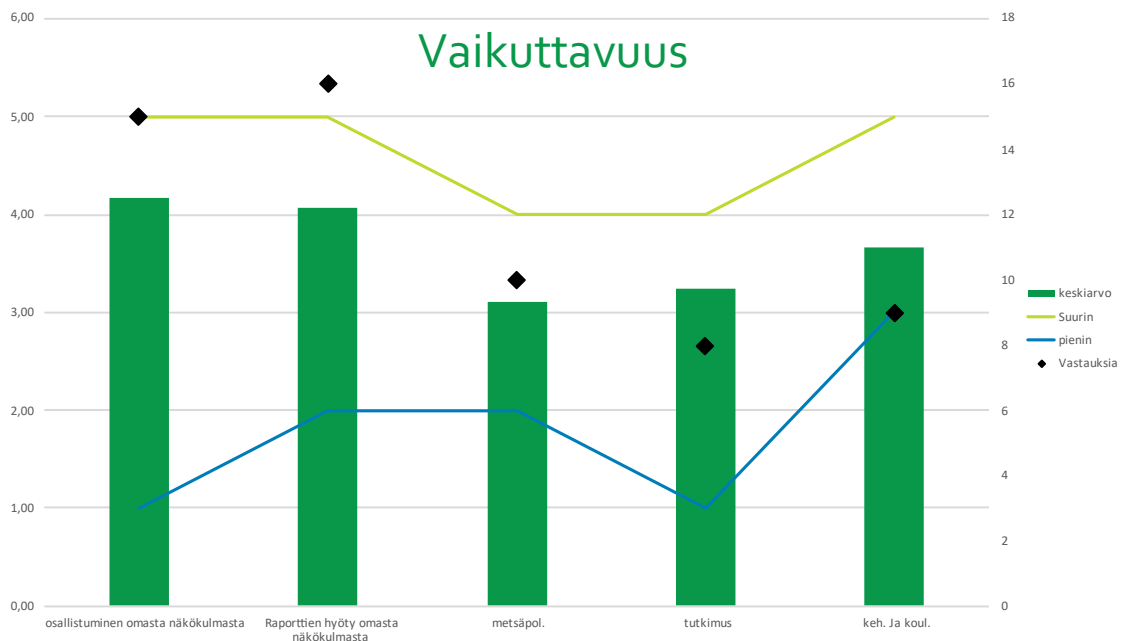

Tulokset - kommentteja

- loppuseminaari ei saanut riittävästi huomiotaMPF:n profilia pitää nostaa ja näkyvyyttä parantaa, jotta näkyisi metsäpolitiikan kontekstissa.
- Loppuseminaarin järjestelyt hyviä. Ajanhallinnassa puutteita yhdessä seminaarissa. Osallistujia saatava aktivoitumaan
- Suositukset hyviä ja relevantteja, ”faktat pöytään”
- Verkkosivujen näkyvyydessä kehitettävää
- paneelit: tulee uutta, omaa osaamista lisäävää tietämystä.
- Sidosryhmävaihe tärkeää, osallistaminen voisi olla laajempaa
- Raportit: hyviä, faktalinjalla. Käytössä myös loppuseminaarin jälkeen.
- Ohjausryhmätyöskentely hyvää, löydetty uusia keinoja. Sihteeristö tehnyt hyvää työtä
- Parannettavaa: vaikuttaminen, tulosten evaluointi, rahoituksen jatkuvuuden kannalta tarpeellinen. Onko Tapio antanut lausuntoaKMS:stä? Onko siinä mainittuMPF:ia?

15

TAPIO

16

TAPIO

Vaikuttavuus – kommentteja

- Hyödyllistä henkilökohtaisesti
- Verkostoituminen – hyödyllistä, kontakteja tutkijoihin. Ei lisäarvoa, kaikki muutenkin tuttuja.
- Raportit hyödyllisiä
- Poliitikko: mikä on MPF:n suora vaikutus? Vahvistaa muita trendejä ”Munkana” –problematiikka. Epäsuora vaikuttaminen, esim. etujärjestöjen kautta
- Foorumissa käsitellyt asiat esillä myös muissa foorumeissa
- Tutkimus: vaikutusta vaikea nähdä (sihtuom: metsänomistajatutkimus)
- Vaikutusta koulutukseen vaikea nähdä.
- Kehittämishankkeita tuupattu eteenpäin: PREPARE, Suometsäosaajafoorumi
- Statusta nostettava, näkyvyyttä parannettava.
- Metsäkeskustelu huonoa (taso, ilmapiiri). Voisiko foorumi parantaa sitä?

17

TAPIO

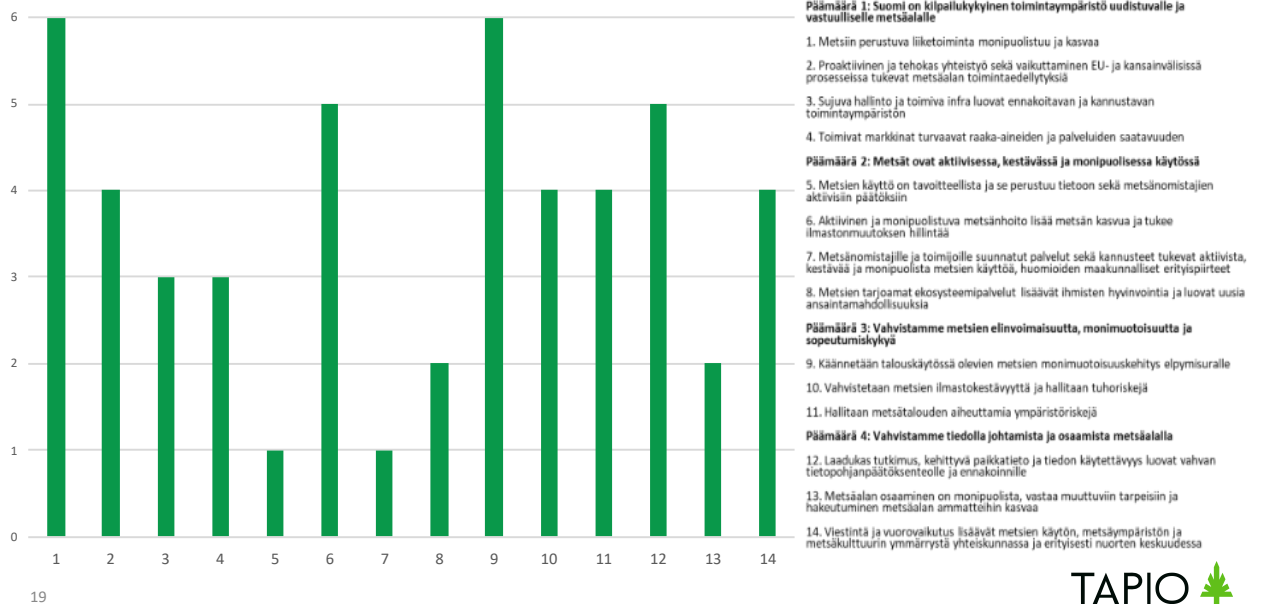
Teeman valintaprosessi ja yhteistyö KMS:n kanssa

- Teeman voisi valita Metsäneuvoston työvaliokunta.
- Teemat pitäisi valita yhteistyönä KMS:n sihteeristön kanssa. Ei voida kokonaan "ulkoistaa", koska aiheen valinnasta on Metsäpolitiikkafoorumin omia sääntöjä.
- **Ennakointi** oltava taustalla. Arvio, missä pitäisi kehittää politiikkaa, esiselvityksen tyyliin. Pienempi joukko arvioimaan, mistä tarvitaan lisätietoa, missä on katvealueita.
- MPF ohry ja työvaliokunta ovat rooleiltaan lähellä toisiaan. Tarvitaanko molempia? Olisiko rahoituksen kannalta hyvä että ohry = kms työvaliokunta?
- Foorumilla oltava oma ohjausryhmä. Työvaliokunnan asialista muutenkin laaja
- Metsäpolitiikkafoorumi kaipaa pitkäjänteisyyttä. Laaditaanko 3 vuoden suunnitelma teemoineen?
- Ensin selvitettävä, mikä on foorumin suhde muihin prosesseihin
- Jos Metsäneuvostossa tulee esiin asioita, joissa tarvitaan lisätietoa, voisi Metsäpolitiikkafoorumi selvittää.

18

TAPIO

KMS tavoitteet Metsäpolitiikkafoorumin teemana

19

TAPIO

Yleiskommentteja KMS:n tavoitteista johdetuista teemoista

- Kannattavuus, ekosysteemipalvelut, tuhoriski. Moni ollut jo aikaisempina vuosina. Milloin voi tarttua uudestaan samaan teemaan.
- Tavoitteet laajoja, pitäisi pilkkoa pienempiin osiin. Kaikki ovat mahdollisia.
- Kärki: kasvu, elinkeinot, metsäalan uudistuminen
- Metsien rooli, fossiilisten käytön vähentäminen
- Kasvun lisääminen: Metsänjalostus, ansaitsisi paremman kansallisen ohjelman
- Liiketoimintatavoite: mennäänkö metsätalouden ulkopuolelle?

Maistraatinportti 4 A

00240 Helsinki

tapio@tapio.fi

www.tapio.fi